

Bas Pedala Luna • Hacer Kılıcıoğlu

Çocuk Kitaplar • Roman • 160 sayfa • Önerilen sınıflar: 3, 4, 5

SAĞLIK ve SPOR • DOĞA ve EVREN • BİREY ve TOPLUM • ZAMAN ve MEKÂN

anne-kız • bisiklet • Kosova • macera • nesillerarası iletişim • keşifler • önyargı • hayvanlar • kamp • İzmir • cesaret • ülkeler • günlük tutmak • farklı kültürler

Neşeli üslubuyla ve farklı kültürleri buluşturduğu çocuk ve gençlik kitaplarıyla sevilen Hacer Kılıcıoğlu, okurunu bu kez bir bisiklet grubunun peşinden Kosova'ya götürüyor. Keşif ruhu, yardımlaşma ve güven duygularıyla örülü roman, sürprizlerle dolu bir macerayı küçük kahramanının gözünden anlatıyor. Akıcı diyalogları ve özgün karakterleriyle dikkati çekerken, iletişim ve önyargılar üzerine düşündürüyor. Her yaşta okura, farklılıklarla kucaklaşmanın, aynı dünyaya ait olduğumuzun sevincini duyumsatıyor.

Luna, arkadaşları Yiğit, İpek ve Atakan'la Uçan Kuşlar bisiklet grubunu kurmuştur. Babasından zar zor izin koparıp, annesiyle birlikte ta Kosova'da yapılan bir bisiklet turuna katılır. Ana kız, başka bir ülkeyi, oranın şarkılarını, yemeklerini keşfetmenin heyecanıyla pedal çevirirler. Tabii, gruptan ayrılıp kayboldukları âna dek... Annesi yardım aramaya gidince yalnız kalan Luna'nın yanında babasının sözleri, arkadaşlarıyla anıları ve günlüğü kalır sadece...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Roman başlarken okur, Luna ile anne ve babasının ilişkileri hakkında ne tür izlenimler ediniyor? Anne karakteri alışlagelen anne figüründen hangi yönleriyle farklı?
- 2- Ayrıntılara bakarak, yabancı bir ülkede annesini kaybeden, kırsalda bir başına kalan Luna'nın bu duruma verdiği tepkileri irdeleyin. Siz aynı durumda kalsanız nasıl davranırsınız?
- 3- Bisiklet turuna çıkma konusunun konuşulduğu yemek masasında, Luna'nın anne ve babası arasında hangi kişilik farklılıkları ortaya çıkıyor? Bu farklılıklara Luna nasıl tepki veriyor? İlişkileri gözetildiğinde bu aileyi nasıl tanımlarsınız?
- 4- Çadırda kalan anne kızın 78-85. Sayfalar arasındaki diyalogu size iletişimleri hakkında neler düşündürüyor? Bu iletişim anne ve kızının arasındaki hangi duyguları açığa çıkartıyor?
- 5- İçinizde kimler havai fişek gösterilerini seviyor? Romanda kuşlar ve havai fişekler arasında ne gibi bir ilişki kurulmuş?
- 6- Sıradan bir günlükte gezi günlüğü arasında ne tür farklılıklar var? Siz hangisini okumayı tercih edersiniz? Neden?
- 7- Annesi ve Luna'nın, bahçesinde çadır kurdukları Sırp aile hakkındaki olumsuz beklentilerinin kaynağı ne? İnsanın hiç tanımadığı biri hakkında yargıda bulunması ne gibi sonuçlar doğurur?
- 8- Luna'nın sıkça sözünü ettiği Urim Baba ile ilgili ne düşünüyorsunuz; nasıl bir karakter? Luna'nın onunla iletişiminde neler dikkatiniz çekiyor?
- 9- Annesi ebeveynleriyle ilgili şüphe içindeyken Luna'nın farklı kültüre sahip Sırp ailenin oğlu Niko ile yaklaşması nasıl açıklanır? Kültürel farklılıklarda, çocukların birbirine yaklaşımıyla yetişkinlerin birbirine yaklaşımı arasında ne gibi ayrımlar gözlenir? Örneğin, iki farklı ülkeden, bambaşka yaşamlardan gelen iki çocuk arkadaş olamaz, birlikte oynayamaz mı?
- 10- Kitapta hangi hayvanların adı geçiyor? Bu macerada bisiklet-doğa-hayvan kavramları nasıl ilişkilendirilmiş? Bu gezi, bisikletle değil arabayla ya da trenle yapılırsa, ormanla ve doğayla bu düzeyde yaklaşmak mümkün olur mu?
- 11- Bu macera size bisikletle seyahat etmenin ne gibi olumlu ve olumsuz yönlerini fark ettiriyor? Bu tür bir gezinin tehlikeleri olabilir mi? Siz bisikletle seyahat etmek ister misiniz?

- 12- Dilini bile bilmediğiniz bir ülkede kayboldanız neler hissedersiniz? Böyle bir durumda sizce ilk yapılacak nedir?
- 13- Macera Kosova’da geçtiği halde neden İzmir kenti öne çıkıyor? Bu kentin Türkiye için özel bir anlamı olduğu söylenebilir mi? Nedenlerinizle birlikte açıklayın.
- 14- Yazarın anlatım dili için neler söylenebilir? Yazarın dil, içeriği ve okumayı nasıl etkiliyor?
- 15- Bu romanı en etkili biçimde hangi cümle ya da cümlelerle tanımlarsınız?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Gösteri:** Sınıfça çalışarak Kosova’yı renkli ve farklı biçimde tanıtan yaratıcı bir gösteri hazırlayın. Öğrenciler 5 gruba ayrılın. Gruplar önce aralarında paylaşarak, Kosova’nın tarihini, coğrafi ve turistik özelliklerini, ekonomisini, sanatsal-kültürel kimliğini ve mutfağını ayrı ayrı incelesin, uygun görselleri saptasın. Sonrasında destansı bir format belirlensin ve her grup edindiği bilgilerden değerli gördüklerini bu formata uyarlasın. Böylece Kosova’yı anlatan büyük bir destansı şiir oluşturulsun. Her bölümü farklı bir gruptan farklı bir kişinin seslendireceği ve görseller eşliğinde sunulacak “şiirde”, bölüm bağlantıları dans, müzik, dramayla çokrenkli, sürprizli ve coşkulu düşünülebilir. Fondaki görselleriyle birlikte dramatize bir sunum olacak gösteriyi diğer sınıflar da izleyebilsin.
- **Sosyal sorumluluk projesi:** Şehir içi ulaşımında bisiklet kullanımı konusunu irdelemek üzere gruplara ayrılın. Bir grup, bisikletle ulaşımın çevre ve doğaya katkısını; bir grup, bisiklet ulaşımı için kentsel planlamanın nasıl yapılması gerektiğini; bir grup, bu aracın yaygın kullanıldığı ülkeleri; bir grup, bu araç kullanımının bireye kazandıracaklarını; son grup, yaygın bisiklet ulaşımına karşı olanların söylemlerini incelesin. Konuya ilişkin sonuç sloganları oluşturulsun. Bütün grupların görsellerle ve rakamlarla desteklenen sunumları bir albüm olarak birleştirilsin; sloganlar okulda ve sosyal medyada yaygınlaştırılsın. Doğa ve çevre farkındalığı yaratılsın.
- **Sunum:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılın. Her grup dünya edebiyatı ya da genel kültürde ün kazanmış bir gezi günlüğünü araştırsın ve yazarını, günlükte anlatılan geziyi, yerleri ve günlüğü diğerlerinden ayıran özellikleri görselleriyle birlikte anlatan bir sunum hazırlasın. “Gezi Günlükleri Albümü”nde toplanan sunumlar yaygınlaştırılsın.
- **Okuma:** Herkes okuduğu bir kamp hikâyesini ya da romanını diğerlerine önermek üzere sunum biçiminde hazırlasın. Sunumların paylaşılmasından sonra “Kamp Temalı Kitaplar Seçkisi” liste haline getirilerek diğer sınıfların da yararlanacağı biçimde okuldaki duyuru panolarına asılsın.
- **Oyun:** Anne kızın çadırda oynadığı harf-duygu eşleştirmesi oyununu turnuva düzeninde oynayın. İlk turda doğru yanıt verenler ikinci tura yükselsin, veremeyenler elensin. Üçüncü tura yükselenler için bir ödül töreni düzenlensin. Bu tura yükselmemeyenler, kazananlar için birer kutlama rozeti hazırlasın ve armağan etsin. El işi rozetleri hak edenler ve yapanlar birer birer fotoğraflansın. Fotoğraflar, “Bas Pedala Luna Etkinliği” başlığıyla okulun sosyal mecralarında paylaşılsın.
- **Resimleme:** Kitapta geçen şu ifadeleri herkes resim, fotoğraf, karikatür gibi tercih ettiği bir yöntemi kullanarak kendine göre yorumlasın. “Yalnız olmamak illa ki yanında bir insanın olmasını mı gerektirir. / Yola çıkmak, kaybolmayı göze almaktır. / Dünyada herkese yetecek kadar yer var, öyleyse bu savaş niye?” Görseller tartışıldıktan sonra kısa açıklamalarla birlikte sosyal ortamlarda sergilensin.
- **Araştırma:** Gruplar halinde çalışarak, başta Süslü Kadınlar Bisiklet Turu olmak üzere dünyanın çeşitli yerlerinde bisikletle yapılan gezi turları ve bisiklet yarışlarını araştırın. Bu turların özellikleri, farklılıkları ve amaçlarını inceleyin.
- **Tartışma:** Roman, bisiklet kültürüyle birlikte okuru dünyada yaygınlaşmaya başlayan “Yavaş Kentler” gerçeğine de yönlendiriyor. Sınıfça dünyadaki örnekleri araştırın, sonrasında “Yavaş Kentler” kültürü nedir, neden doğdu, amacı ve ilkeleri neler, toplumları nereye götürür, ihtiyaç mı yoksa lüks mü, bu kentler daha çok hangi coğrafyalarda kuruluyor, ülkemizde var mı gibi soruların yanıtlarını aradığınız

bir tartışma gerçekleştirin. Tartışma sonunda sınıfınızda böyle bir kentte yaşamak isteyen olup olmadığını saptayın ve nedenlerini öğrenin. Bu kentlerden görsellerin yer aldığı bir “Yavaş Kentler Panosu” hazırlayın.

- **Söyleşi:** Sınıfa bisiklet sporu yapan, turlara katılan ya da bisiklet satan/tamir eden bir uzman davet edin. Bu aracın özelliklerini konuşun, sorularınızı yanıtlamasını sağlayın. Paylaşılan bilgiler ışığında sınıfınızda “Bisiklet Severler Kolu” kurun. Kol, çeşitli yaratıcı etkinlikler düzenleyerek üye sayısını arttırsın, bisiklet kültürü okulunuzda da yaygınlaşsın.